

LERØY VEST AS AVD SAGEN SETTEFISK
5397 BEKKJARVIK

Deres ref:
Vår ref: 2017/134048
Dato: 25. juni 2018
Org.nr: 985399077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

STADFESTELSE AV VEDTAK - SAGEN 2 MÅ BRAKKLEGGES KOORDINERT

Vi viser Lerøy vest AS (heretter: Lerøy) sin klage i sak med vår referanse 17/134048. Saken gjelder dispensasjon fra kravet til to måneders brakklegging for akvakulturanlegget 32137 Sagen 2.

I klagesaker kommer saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven kapittel VI Om klage og omgjøring til anvendelse. Vi har vurdert at vilkårene for å ta klagen til behandling er oppfylt.

Sakens bakgrunn

- 22. juni 2017 søkte Lerøy om ny dispensasjon fra kravet om to måneders brakklegging for Sagen 2. Den dagjeldende dispensasjonen utløp 31. desember 2017.
- 31. oktober 2017 innvilget Mattilsynet region Sør og Vest dispensasjon fra 1. januar 2018 til 1. januar 2023 med krav om brakklegging på Sagen 2 i minimum to uker, men det ble presisert at «anlegget må koordinere brakkleggingen med de andre sjølokalitetene i området».
- 22. november 2017 påklaget Lerøy vilkåret om at brakkleggingen må koordineres med andre sjøanlegg i området. De øvrige to vilkårene ble ikke påklaget.
- 12. mars 2018 sendte Mattilsynet region Sør og Vest saken til oss for klagebehandling.

Klagers anførsler

Klagers anførsler vil behandles i det følgende.

Relevant regelverk

Forskrift 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg §§ 40, 67 og 68

Førsteinstansens anførsler

Mattilsynet region Sør og Vest fastholder at Sagen 2 må brakklegges minimum 14 dager og samtidig som nabolokaliteten 13020 Nygård og eventuelt andre sjølokaliteter i området.

Vår vurdering

Vår vurdering begrenser seg til hvorvidt Sagen 2 må brakklegges samtidig som sine naboanlegg. Om det burde ha vært dispensert fra kravet til to måneders brakklegging er ikke gjenstand for denne klagebehandlingen.

Det følger av akvakulturdriftsforskriften § 68 at Mattilsynet i særlige tilfeller kan dispensere fra bestemmelser i akvakulturdriftsforskriften. Bestemmelsene om brakklegging finnes i akvakulturdriftsforskriften § 40 tredje ledd:

«Lokaliteter i sjøvann med matfisk og stamfisk skal tømmes og brakklegges i minimum 2 måneder etter hver produksjonssyklus. Dette er ikke til hinder for at rensefisk kan oppbevares på lokaliteten dersom dette er forsvarlig utfra smittehensyn. Mattilsynet kan treffe vedtak om lengre brakkleggingstid av den enkelte lokalitet og koordinert brakklegging av et område av hensyn til fiskehelse.»

Kravet om to måneders brakklegging følger direkte av forskriften. Kortere brakklegging enn to måneder fordrer derfor dispensasjon fra § 40. Samtidig brakklegging med naboanlegg er formulert som noe Mattilsynet av hensyn til fiskehelse kan, men ikke må, kreve. Man trenger derfor ikke dispensasjon for å unnlate å brakklegge samtidig med naboanlegg. Dersom et anlegg ikke er planlagt brakklagt samtidig med sine naboanlegg, er det sannsynlig at driftsplanen ikke blir godkjent, slik at utsettet derfor ikke kan gjennomføres. Dette følger av (nylig) etablert praktisering av akvakulturdriftsforskriften § 40 sjette ledd. Praktiseringen ble etablert ved brev 6. januar 2017 fra Mattilsynets hovedkontor til Sjømat Norge, Norsk Industri og Norske Sjømatbedrifters Landsforening (vårt saksnummer 17/3911). Ordningen med koordinert brakklegging er allerede etablert i deler av landet, men det er meningen at også de resterende deler av landet som ikke har fått dette på plass, skal være omfattet av kravet om koordinert brakklegging.

Samtidig brakklegging med naboanleggene er relevant å trekke inn i spørsmålet om hvorvidt kortere brakkleggingstid enn to måneder skal tillates eller ikke. Det skyldes at de to henger sammen, og at forsvarlig lengde av brakklegging avhenger av effekten av brakklegging. For å unngå å opprettholde smitte i et område og at anleggene smitter hverandre kontinuerlig, og for å sørge for at smittesyklus brytes for en rekke sykdommer, er det viktig at akvakulturanlegg brakklegges koordinert.

Mattilsynet region Sør og Vest har lagt til grunn at dispensasjon til to ukers brakklegging bare kan gis dersom Sagen 2 brakklegges samtidig som andre sjøanlegg i nærområdet. I praksis innebærer dette at Sagen 2 brakklegges samtidig som 13020 Nygård, som ligger omtrent 3 km fra anlegget.

Sagen 2 er et matfiskanlegg i sjø som er semi-lukket. Anlegget ligger langt inne i Samnangerfjorden, og tar inn ubehandlet sjøvann. I Sagen 2 settes det ut settefisk som blir opp til 1 kg, før fisken flyttes til andre matfiskanlegg. Anlegget driftes i utgangspunktet med to utsett årlig, og med 14 dager brakklegging mellom hvert utsett.

Fisken i Sagen 2 går på ubehandlet sjøvann. Det innebærer at risikoen for at fisken blir smittet med fiskesykdommer vurderes å være høyere enn i vanlige settefiskanlegg. I likhet med settefisk skal fisken fra Sagen 2 flyttes videre til andre matfiskanlegg i sjø. Etersom fisken skal flyttes til andre sjøanlegg, vil smitte i Sagen 2 ikke bare kunne spres fra Sagen 2, men også under selve transporten til andre sjøanlegg og fra sjøanlegg som fisken flyttes til.

Dersom Sagen 2 brakklegges samtidig med 13020 Nygård vil det bryte smittesyklus etter hvert utsett og dermed forebygge at smitte overføres mellom anleggene og til nye utsett. Det vil styrke det smitteforebyggende arbeidet i området.

Lerøy mener at siden driften av anlegget er tilpasset driften i de åpne sjøanleggene som fisken senere skal flyttes til, vil krav om samtidig brakklegging medføre at de vil miste muligheten til å

produsere postsmolt til ulike områder som Lerøy Vest og Sjøtroll Havbruk har åpne anlegg i. Dette vil potensielt kunne begrense utnyttelsen av preline-anlegget og gjøre det mindre attraktivt å produsere postsmolt på denne måten. Med andre ord vil krav om samtidig brakklegging med naboanlegg gi Lerøy mindre fleksibilitet.

Vi har forståelse for at en samtidig brakklegging med lokalitet Nygård kan gi mindre fleksibilitet i produksjonen. Lerøys ulempe ved å gjennomføre koordinert brakklegging vil innebære at det etablerte driftsmønsteret kan måtte endres. Selskapet kan få vanskeligheter med logistikk for utsettene og muligens lide økonomisk tap, i det minste på kort sikt.

Lerøy mener at driftsformen har en rekke positive virkninger, og at et krav om samtidig brakklegging med naboanlegg vil gjøre driftsformen mindre attraktiv. Lerøy mener at driftsformen kan skjerme fisken fra lus og sykdommer slik at det er frisk, robust og lusefri postsmolt som senere settes ut i åpne anlegg. Lerøy mener videre at driftsformen kan føre til redusert håndtering av fisken, noe som igjen fører til redusert fare for rømming og økt fiskevelferd. Hovedkontoret vurderer at koordinert brakklegging er et av de viktigste smitteforebyggende tiltakene vi har. Smitteforebygging er spesielt viktig for denne driftsformen, ettersom det gjelder sjøsatt fisk som skal flyttes videre til andre lokaliteter i sjø. I tillegg vurderer vi at driftsformen gir en større risiko for spredning av sykdommer enn drift der sjøsatt fisk ikke flyttes. Samtidig vurderer vi at driftsformen har positive effekter for lakselushåndteringen og lakselusnivået.

Nygård er et alminnelig matfiskanlegg som brakklegges annen hvert år. På Sagen 2 er det fire utsett over to år. De fleste av utsettene og brakkleggingene på Sagen 2 vil sannsynligvis kunne skje i den takten som Lerøy ønsker, selv dersom Sagen 2 må være tømt for fisk samtidig som Nygård står uten fisk. Vi forstår at det kan være ulempe for Lerøy å måtte brakklegge Sagen 2 samtidig som andre sjøanlegg i området. Det vanlige er at de senest ankomne må tilpasse seg de avtalene og strukturene som er etablert. Vi vurderer i tillegg fordelene for fiskehelsen til å veie tyngre enn ulempene for Lerøy ved inngåelse av et slikt samarbeid med naboen.

Samtidig (koordinert) brakklegging er et virkningsfullt og viktig tiltak, og å forebygge utvikling av og spredning av fiskesykdommer er spesielt viktig i anlegg og i området som den sjøsatte fisken skal flyttes fra. Da forebygger man at sykdommer spres ut til områder som skal ta imot fisken for videre produksjon.

Det er allerede etablert en struktur for koordinert brakklegging i området. Neste planlagte koordinerte brakklegging er fra 1. juli 2019 til 31. juli 2019. Dersom Sagen 2 skal driftes med to ukers brakklegging mellom hvert utsett, betyr det at Sagen 2 må innordne seg etter den etablerte brakkleggingsstrukturen i området.

Avslutningsvis bemerker vi at krav om samtidig brakklegging med naboanlegg trolig uansett ville ha vært stilt også dersom Sagen 2 hadde vært brakklagt to måneder mellom hvert utsett. Kravet ville da ha kommet i forbindelse med behandling av driftsplan.

Konklusjon

Hovedkontoret stadfester vedtaket fattet av Mattilsynet region Sør og Vest.

Vedtaket er fattet med hjemmel i akvakulturdriftsforskriften § 68 Dispensasjon jf. §§ 67 og 40.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages videre, se forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Med hilsen

Friede Andersen
seksjonssjef

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*